

Kas of factuur?

Ondernemers die prestaties verrichten die belast zijn met btw, kunnen de btw die aan hen door andere ondernemers in rekening is gebracht aftrekken. Over het tijdstip waarop die aftrek gerealiseerd kan worden, bestaat in de praktijk nog wel eens onduidelijkheid. Hoe zit dat nu met het tijdstip waarop de btw in aftrek kan worden gebracht?

Btw-ondernemers mogen de btw die drukt op ingekochte goederen en diensten in beginsel aftrekken. De belangrijkste voorwaarde is dat de ondernemer de ingekochte goederen en diensten gaat gebruiken voor belaste handelingen. Met andere woorden, de ondernemer moet zelf over zijn prestaties ook btw in rekening brengen aan anderen.

Correcte factuur

Een andere belangrijke voorwaarde is dat de btw aan de ondernemer in rekening is gebracht op een op de voorgescreven wijze opgemaakte factuur. Dat betekent dat de factuur moet voldoen aan bepaalde factuurvereisten. Het is daarom belangrijk dat inkomende facturen worden gecontroleerd op juistheid! Voldoet een factuur niet aan de factuurvereisten, dan kan dat er toe leiden dat de Belastingdienst de aftrek van voorbelasting weigert.

Wanneer aftrek?

Het uitgangspunt is dat de btw in aftrek wordt gebracht in het tijdvak waarin de btw door de leverancier in rekening is gebracht. Met andere woorden, als een factuur in februari 2011 is uitgereikt, moet de btw als voorbelasting in aftrek worden gebracht in de btw-aangifte over het tijdvak februari (bij maandaangifte) of het tijdvak eerste kwartaal 2011 (bij kwartaalaangifte). Het maakt daarbij niet uit of de factuur nog niet door de ondernemer betaald is!

Kasstelsel

Ook de afdracht aan de Belastingdienst van de door een ondernemer aan een afnemer in rekening gebrachte btw geschiedt in het algemeen in het tijdvak waarin hij zijn factuur heeft uitgereikt. Of de afnemer in dat tijdvak ook daadwerkelijk heeft betaald is voor die afdracht niet van belang.

Een groep ondernemers, met name actief in de detailhandel, mag echter het kasstelsel toepassen. Zij hoeven de btw die zij aan anderen in rekening brengen pas aan de Belastingdienst te voldoen op het moment dat een betaling is ontvangen.

Het kasstelsel mag worden toegepast door:

- De volgende ondernemers:
  - winkeliers;
  - marktkooplieden;
  - schoenherstellers;
  - kappers;
  - glazenwassers;
  - exploitanten van wasserijen;

- rijwielherstellers;
- exploitanten van schoonheidsverzorgingsbedrijven;
- behangers;
- stoffeerders;
- exploitanten van horecabedrijven;
- advocaten en procureurs die hun praktijk alleen uitoefenen;
- houders van autorijscholen.

2. Ondernemers die voor meer dan 90% prestaties verrichten in of vanuit een inrichting (bijvoorbeeld winkel) die is bestemd voor de verkoop van goederen of het verlenen van diensten aan niet-ondernemers.

3. Ondernemers die niet onder 1 of 2 vallen en die tenminste 80% van hun leveringen en diensten aan niet-ondernemers verrichten.

Een beoordeling op basis van de omzetverhouding doet het meest recht aan het doel van het kasstelsel. In beginsel moet over een periode van meer dan een kalenderjaar worden beoordeeld of de 80% wordt gehaald. Als niet-ondernemers worden aangemerkt particulieren en publiekrechtelijke lichamen voor zover deze geen ondernemer zijn. Het kasstelsel kan niet worden toegepast bij de vestiging van zakelijke rechten op onroerende zaken.

In combinatie

Ook indien een ondernemer leveringen en diensten aan niet-ondernemers verricht via een combinatie kan hij het kasstelsel toepassen indien en zolang:

- de combinaties geen rechtspersoonlijkheid hebben en niet opgericht zijn als maatschap, CV of VOF;
- de werkzaamheden door de deelnemende partners ten behoeve van de combinaties worden verricht;
- de vergoedingen die door de combinaties worden ontvangen onmiddellijk en rechtstreeks aan de deelnemende partners worden doorbetaald;
- de combinaties alleen maar voor niet-ondernemers werken;
- er door de combinatie geen aangifte omzetbelasting wordt gedaan;
- aan de hand van een verklaring van de inspecteur die bevoegd is voor de combinatie wordt aangetoond dat de combinatie niet is opgenomen in het ondernemersbestand van de Belastingdienst.

Kas of factuur niet van invloed op btw

Een Nederlandse ondernemer handelt in gebruikte auto's en verkoopt en levert hoofdzakelijk aan bedrijven. De ondernemer past het kasstelsel toe, terwijl een autohandelaar geen aangewezen ondernemer is en bovendien levert de autohandelaar hoofdzakelijk aan andere ondernemers. Naar aanleiding van een boekenonderzoek legt de Belastingdienst aan de ondernemer een naheffingsaanslag op in verband met de onterechte toepassing van het kasstelsel. Bij Hof Den Haag is niet meer in geschil dat de ondernemer het kasstelsel onterecht heeft toegepast, maar wel het bedrag van de naheffing. Het hof oordeelt dat de naheffingsaanslag voor zover deze betrekking heeft op de onterechte toepassing van het kasstelsel onterecht is. Het ten onrechte toepassen van het kasstelsel kan nooit tot meer verschuldigdheid van btw leiden, dan wanneer het factuurstelsel was toegepast.

Geen kasstelsel bij inkoop

Ook ondernemers die het kasstelsel toepassen, moeten de btw aftrekken in het tijdvak waarin de factuur is ontvangen. Maar omdat sommige, meestal kleinere ondernemers, geen afzonderlijke in- en verkoopadministratie bijhouden, maar volstaan met het voeren van een zogenaamde geldadministratie (kas/bank/giroboek), werd gedoogd dat zij de btw die op een factuur in rekening wordt gebracht in aftrek brengen in het (latere) aangiftetijdvak waarin zij de factuur hebben betaald. De rechter heeft aan dit gedogen een einde gemaakt. De rechter vindt dat met name bij investeringen de btw teruggevraagd moet worden in het tijdvak waarin de factuur is ontvangen. Dit betekent dus dat men toch een crediteurenadministratie moet bijhouden. Overigens is het doorgaans financieel wel voordeliger de btw zo snel mogelijk terug te vragen.

Conclusie

De btw wordt dus afgetrokken in het aangiftetijdvak waarin de factuur door de leverancier is uitgereikt. Aftrek in het tijdvak waarin de factuur is uitgereikt is natuurlijk financieel aantrekkelijker. ■

Bron: Hof Den Haag 17-12-2010, nr. 09/00321 (LJN: B08886)

Last of wapen?

Sommige ondernemers zien de administratie voornamelijk als een last die veel tijd kost, en niet als wapen. Dat is ten onrechte omdat de eigen administratie vaak het enige wapen, of beter, het enige bewijsmiddel is om het ongelijk van de Belastingdienst (of een zakenpartner) te bewijzen.

Een ondernemer dreef samen met een zakenpartner een onderneming.

De samenwerking bestond uit het werk voor een aantal gezamenlijke klanten van de ondernemer en de partner. De gerealiseerde omzet werd vervolgens afgerekend aan de hand van een verdeelsleutel.

Naar aanleiding van een boekenonderzoek bij de partner concludeerde de Belastingdienst dat niet alleen de partner maar ook de ondernemer omzet had verzwegen. De grondslag van deze verdenking? De gebrekkige administratie van de partner en zijn bekentenis dat hij omzet had verzwegen. Bovendien was de partner zo vriendelijk om te 'bekennen' dat ook de ondernemer omzet had verzwegen. Daarmee handelde de partner letterlijk naar de uitspraak gedeelde smart is halve smart.

Aangezien het een aanzienlijk bedrag aan omzetverzwijging betrof, werd het belastingdossier door de FIOD omgewerkt tot een straf dossier met bijbehorende aanklacht. Op de strafzitting die volgde zag de rechtbank zich, kort gezegd, voor de vraag gesteld wie geloofd moest worden. Waren de conclusies van de FIOD en bekennde verklaring van de partner juist? Of was juist de ontkenning van de ondernemer en diens kritiek op het werk van de FIOD juist?

Het zal u niet verbazen dat de rechtbank koos voor de visie van de FIOD en de ondernemer werd veroordeeld. De kritiek op de FIOD-rapportage werd simpelweg weggewuifd en de 'bekentenis' werd geloofwaardiger geacht dan de ontkenning van de ondernemer. Simpelweg omdat zijn partner bekende. Doorpakkend verweet de rechtbank de ondernemer bovendien dat hij 'tegen beter weten in' bleef ontkennen daar waar zijn zakenpartner al had bekend.

De zaak begon pas in het voordeel van de ondernemer te kantelen nadat in hoger beroep aan het hof de gearcheverde administratie werd overhandigd. De Belastingdienst moest voor het hof wel zijn eigen ongelijk erkennen en het hof kon niet anders dan het eerdere strafvonnis van de rechtbank verwerpen.

Had de ondernemer zijn administratie niet feilloos bijgehouden (en bewaard) en daarmee zijn ontkenning nader onderbouwd, dan was deze zaak ongetwijfeld slecht voor hem afgelopen. Het hof zou in hoger beroep zeer waarschijnlijk dezelfde afweging hebben gemaakt als de rechtbank.

Voor de zakenpartner zou het verhaal een betere afloop hebben gekend. Zijn bekentenis bleek namelijk maar een halve: hij had veel meer omzet genoten dan hij bekende! ■

PEER CALJÉ IS FISCAAL
ADVOCaat BIJ SIEKMAN
& STASSEN